

« Enrere

LA TRIBUNA

Nous virus, vells capteniments

Millor prevenir, diu l'aforisme, i a més, molt més econòmic en termes d'inversió social de recursos públics

14/05/09 02:00 - [ANTONI BARBARÀ](#)

Assistim a una erupció sobtada d'una mena d'infecció vírica de tipus gripal, ocasionada per un nou tipus de virus identificat com a AN1H1. Es tracta d'un virus amb una composició híbrida i mutant a partir d'altres diversos virus coneguts com els de la grip porcina, la grip aviar o la grip humana. Sense que es pugui precisar per què, es produeix una mescla d'aquests virus i apareix una nova etiologia i un nou mecanisme de transmissió, d'humà a humà. La malaltia, quant a la resta, és molt semblant a la grip convencional i també és bàsicament benigna, encara que, com en aquella de què disposem d'estadístiques, es confirma que pot provocar casos mortals. I en medicina, encara que la gravetat no sigui alta matemàticament, al qui li toca el rebre, li ha tocat, malgrat les estadístiques.

Aquesta és una ocasió excepcional per fer pedagogia de salut

El tema dona per a moltes lectures, i de fet dono aquí com ja efectuades i gairebé exhaurides la major part d'informacions periodístiques. La meua intenció és fer entenedors alguns elements al voltant d'aquesta situació i de l'alarma social que genera.

Una primera asseveració és la necessitat de considerar el fenomen com a inscrit a la coneguda globalització, amb una vessant sanitària. Avui en dia els virus i els bacteris es mouen, també, en avions i transports de gran abast i velocitat. Una altra consideració és com està canviant el sistema immunitari de les persones en funció de múltiples factors mediambientals i socials. Disposem d'uns mecanismes de defensa natural que sovint queden superats per noves irrupcions agressives de nous i vells agents patògens, que es transformen i alteren en profunditat el fràgil equilibri de l'ecosistema infecció-immunitat.

En tot cas el que més compta en aquests moments, en què tothom es veu amb cor de vaticinar, predir i exercir d'expert microbiòleg, és el que coneixem com a alarma social. Els veritables protagonistes de tot l'afer són els mitjans de comunicació i el tractament que facin de la informació... La clau resideix en el seu rigor, la seva mesura, comprensió, capacitat d'arribar i no passar-se... per resultar creïbles o no per a la població. Aquesta és una ocasió excepcional per fer pedagogia de salut, ja que els focus mediàtics permeten combatre les desinformacions alarmistes i falses. Per tant, tenim la possibilitat d'explicar en clau educadora quines són les conductes i les actituds que cal seguir. És un moment oportú per recordar aquella reivindicació clàssica des de les esquerres i les posicions salubristes: la prioritat de la prevenció i la promoció de la salut per damunt de la simple curació posterior. Millor prevenir, diu l'aforisme, i a més, molt més econòmic en termes d'inversió social de recursos públics.

No és prudent encara tancar pronòstics i menys arriscar prediccions sobre l'evolució probable del brot gripal que ens flagel·la. Tot és massa nou i cal equidistar de la prudència i la confiança en els sistemes de salut, que són coordinats per l'OMS, i la seva eficiència en aquells països on són eficients.

El que sí esdevé una certesa és qui en treu beneficis substancials: altre cop, la indústria farmacèutica. Malgrat no es disposi d'un tractament realment efectiu, sí ofereixen medicaments antivírics d'eficàcia relativa i preu/benefici segur. Tothom pot recordar l'últim episodi d'alerta sanitària per pandèmia, la grip aviar del sud-est asiàtic. En aquella ocasió es van comprar, i pagar, milers d'envasos de fàrmacs pretesament antivirals antigripals, com va ser en el cas de Catalunya, que va adquirir (per recomanació de l'OMS) de l'ordre de 50.000 tractaments del Tamiflu dels laboratoris Roche, i que romanen emmagatzemats tot esperant la seva propera caducitat. Milions d'euros que no han servit per a res en no resultar –afortunadament– necessàries mesures de tractament massiu. Altre cop estem en la disjuntiva de tractar o no tractar, i com cal fer-ho, i estem correctament a l'espera si s'escau de criteris i coordinacions a nivells supranacionals. Si més no, els fabricants de materials sanitaris (mascaretes, guants, etcètera) han esgotat estocs i es freguen les mans, mentre la població més hipocondríaca, però també la més fràgil i la de més risc objectiu pel seu precari estat general de salut, pateixen moments de por i d'inseguretat.

Aquí almenys sabem què fer: atendre les directrius de les autoritats sanitàries, no caure en alarmismes absurds i recordar amb una certa dosi d'humilitat que no som ni tan savis ni tan invulnerables com de vegades ens volen fer creure... I que és prudent i saludable practicar estils de vida prudents i saludables. I esmerçar els recursos de tothom al major benefici i prevenció de la salut de la ciutadania.

Darrera actualització (Dijous, 14 de maig del 2009 04:00)

Publicat a

[El Punt Barcelona](#) 14-05-2009 Pàgina 14

[El Punt Comarques Gironines](#) 14-05-2009 Pàgina 13